

Mokėjimo už socialines paslaugas tvarkos pakeitimai

SADM,
Socialinių paslaugų skyrius

Derinant su

Socialinių paslaugų įstatymo

2, 11, 13, 14, 19, 20, 21, 23, 24, 26, 29, 30, 31, 32, 38 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 14¹ ir 24¹ straipsniais įstatymas

Įstatymo nuostatomis
parengti patvirtinti:

1) Vyriausybės 2014-12-23 nutarimas Nr. **1486** „Dėl LRV 1998-01-29 nutarimo Nr. 111 „Dėl apmokėjimo už socialines paslaugas principų ir tvarkos patvirtinimo“ pripažinimo netekusiu galios“

2) Vyriausybės 2014-12-23 nutarimas Nr. **1485** „Dėl LRV 2006-06-14 nutarimo Nr. 583 „Dėl mokėjimo už socialines paslaugas tvarkos aprašo patvirtinimo pakeitimo“

Vyriausybės 2014-12-23 nutarimas Nr. 1486

„Dėl LRV 1998-01-29 nutarimo Nr. 111 „Dėl apmokėjimo už socialines paslaugas principų ir tvarkos patvirtinimo“ pripažinimo netekusiu galios“ (1)

- Suvienodinamos mokėjimo už socialines paslaugas dydžio nustatymo sąlygos asmenims, pradėjusiems gauti socialines paslaugas iki 2007 metų ir po 2007 metų, išskyrus tai, kad asmenims, pradėjusiems gauti socialinę globą iki 2007 metų, nustatant mokėjimo už ilgalaikę socialinę globą dydį, neatsižvelgiama į asmens turėto turto vertę
- Praktiškai šis Aprašas buvo taikomas tik ilgalaikę socialinę globą gaunantiems asmenims senų žmonių globos namuose, kurie juose apsigyveno iki 2007 metų. Taikant šio nutarimo nuostatą, senyvo amžiaus globos namuose asmuo mokėjo per mėnesį iki 80 proc. savo pajamų, bet ne daugiau 208 Eur (720 Lt)

Vyriausybės 2014-12-23 nutarimas Nr. 1486

„Dėl LRV 1998-01-29 nutarimo Nr. 111 „Dėl apmokėjimo už socialines paslaugas principų ir tvarkos patvirtinimo“ pripažinimo netekusiu galios“ (2)

- Asmenų, iki 2007 m. pradėjusių gauti ilgalaikę socialinę globą, kurios nefinansuoja savivaldybė, **finansines galimybes peržiūri pačios įstaigos** (įskaitant ir valstybines globos įstaigas).
- Jei pasikeitus mokėjimo dydžiui asmuo pagal Socialinės apsaugos ir darbo ministro 2005-07-13 įsakymu Nr. A1-201 patvirtintą „Dėl valstybinių šalpos išmokų mokėjimo šių išmokų gavėjams, apgyvendintiems ar slaugomiems globos, auklėjimo ar slaugos įstaigose, tvarkos aprašą“ bus nebelaikomas visiškai išlaikomu valstybės, tai jis gali įgyti teisę ir į slaugos (priežiūros) tikslinę kompensaciją. Įstaigos privalo apie tai pranešti savivaldybei. Savivaldybė – priimti sprendimą dėl šios kompensacijos skyrimo.

Vyriausybės 2014-12-23 nutarimas Nr. 1485 „Dėl LRV 2006-06-14 nutarimo Nr. 583 „Dėl mokėjimo už socialines paslaugas tvarkos aprašo patvirtinimo pakeitimo“ (1)

- Socialinė priežiūra teikiama nemokamai asmeniui (šeimai) gaunančiam (-iai) socialinę pašalpą arba kai asmens (vidutinės 1-o šeimos nario pajamos) pajamos mažesnės už 2 VRP dydžius (102 Eur), **išskyrus atvejus, kai šis asmuo* yra socialinės rizikos suaugęs asmuo, kuris ilgiau kaip mėn./per m. gyvena socialinių paslaugų įstaigoje ir joje gauna socialinę priežiūrą**

- Tokiam asmeniui*, atskaičius nustatytą mokėjimo dydį, mėnesio pajamos negali likti mažesnės nei 0,8 valstybės remiamų pajamų dydžio (81 Eur)
- *Socialinės pašalpos įtraukiamos į asmens pajamas. Praktiškai nuo šių pajamų mokėjimo dydis atskaičiuojamas tik už socialinę priežiūrą suaugusiems socialinės rizikos asmenims, kurie ilgiau kaip mėn./per m. socialinę priežiūrą gauna socialinių paslaugų įstaigoje*

* Šeimai ši išimtis netaikoma

Vyriausybės 2014-12-23 nutarimas Nr. 1485 „Dėl LRV 2006-06-14 nutarimo Nr. 583 „Dėl mokėjimo už socialines paslaugas tvarkos aprašo patvirtinimo pakeitimo“ (2)

- Tais atvejais, kai suaugęs asmuo ar vaikas su negalia pagal Valstybinių šalpos išmokų įstatymą gauna slaugos ar priežiūros (pagalbos) išlaidų tikslinę kompensaciją, visa šios kompensacijos suma (100 proc.) skiriama mokėjimui už ilgalaikę (trumpalaikę) socialinę globą padengti

100 proc. slaugos (priežiūros)
išlaidų tikslinė kompensacija

80 proc.
kitų asmens pajamų

1 proc. nuo turimo turto, jei viršija
nustatytą turto normatyvą

- Globos įstaiga privalo aprūpinti asmenį visomis būtinomis slaugos priemonėmis, medikamentais ir pan. jo gyvenimo įstaigoje metu, taip pat 3 pirmas dienas jam laikinai išvykus.
- Laikino išvykimo (po 3 išvykimo dienos) asmens mokėjimo dydis lieka 30 proc. nustatyto mokėjimo nuo visų gaunamų pajamų, įskaitant slaugos (priežiūros) tikslines kompensacijas.
- Kai teikiama trumpalaikė socialinė globa trumpiau nei 1 mėn. ar ne visą parą, mokėjimo dydis mažinamas proporcingai teikiamos trumpalaikės globos trukmei.

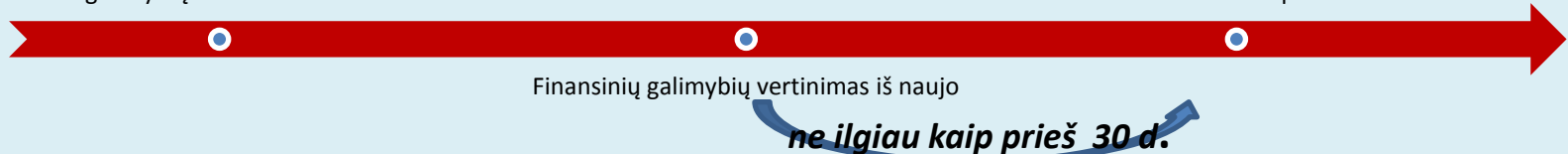
Vyriausybės 2014-12-23 nutarimas Nr. 1485 „Dėl LRV 2006-06-14 nutarimo Nr. 583 „Dėl mokėjimo už socialines paslaugas tvarkos aprašo patvirtinimo pakeitimo“ (3)

Asmens finansinės galimybės gali būti vertinamos ne tik kreipimosi metu, t.y. tuo metu, kai nustatomas socialinių paslaugų poreikis, bet ir vertinamos iš naujo tais atvejais, kai:

- pasikeitė asmens (šeimos) pajamos ir (ar) turtas paslaugų gavimo metu;
- gali būti vertinama iš naujo ir prieš pat ilgalaikės socialinės globos teikimo pradžią (kai nėra galimybės ilgalaikę socialinę globą pradėti teikti iškart po atlikto poreikio vertinimo), bet ne vėliau kaip prieš 30 dienų iki ilgalaikės socialinės globos teikimo pradžios dienos.

Poreikio įvertinimo, finansinių
galimybių vertinimo data

Globos teikimo pradžia

Pastaba : Visais atvejais vertinama per praėjusius 12 mėnesių iki vertinimo datos turėtas turtas

Vyriausybės 2014-12-23 nutarimas Nr. 1485 „Dėl LRV 2006-06-14 nutarimo Nr. 583 „Dėl mokėjimo už socialines paslaugas tvarkos aprašo patvirtinimo pakeitimo“ (4)

- Socialines paslaugas gaunantis asmuo (vienas iš suaugusių šeimos narių) ar jo globėjas (rūpintojas) pagal sutartyje numatytas sąlygas ne vėliau kaip per 30 kalendorinių dienų nuo įvykusio asmens pajamų ir turto pokyčių dienos praneša savivaldybei apie asmens (šeimos) pajamų, išskyrus tas pajamas, apie kurias turi informaciją savivaldybė (Aprašo 70.6-70.8, 70.13, 70.18-70.20 papunkčiuose nurodytos pajamos), asmens turto pokyčius per šių paslaugų gavimo laiką.
- Tais atvejais, kai asmuo gyvena su šeima ir (arba) artimaisiais giminaičiais ir šios šeimos ir (arba) artimųjų giminaičių gyvenamoji patalpa, kurioje jie ne trumpiau kaip vienerius metus yra deklaravę savo gyvenamąją vietą, yra asmens nuosavybės teise turimas turtas, šios patalpos į asmens turtą **neįskaitomos** (patikslintas ir Socialinės apsaugos ir darbo ministro 2014-12-10 Nr. A1-627 „Dėl Socialinės apsaugos ir darbo ministro 2005-06-27 įsakymo Nr. A1-183 „Dėl kai kurių socialinei paramai gauti reikalingų formų patvirtinimo“)

Vyriausybės 2014-12-23 nutarimas Nr. 1485 „Dėl LRV 2006-06-14 nutarimo Nr. 583 „Dėl mokėjimo už socialines paslaugas tvarkos aprašo patvirtinimo pakeitimo“ (5)

- Turto vertės normatyvas nustatomas turto normatyvą dauginant iš asmens gyvenamosios vietos nekilnojamojo turto ploto vieneto normatyvinės vertės piniginei socialinei paramai nepasiturintiems gyventojams gauti.
- Turto vertės normatyvui nustatyti taikomos valstybės įmonės Registrų centro nustatomos ir šios įmonės interneto svetainėje skelbiamos nekilnojamojo turto ploto vieneto normatyvinės vertės piniginei socialinei paramai nepasiturintiems gyventojams gauti pagal kiekvienų metų sausio 1 dienos vidutines nekilnojamojo turto rinkos vertes Lietuvos miestuose ir savivaldybių centruose, kitose savivaldybių teritorijose.

Savivaldybė:

- iki 2014-12-31 peržiūri savivaldybės gyventojų mokėjimo už socialines paslaugas tvarką ir kitus teisės aktus ir, jeigu reikia, juos pakeičia
- Iki 2015-03-01 iš naujo įvertina asmenų finansines galimybes mokėti už socialines paslaugas, susijusias su įstatymo pakeitimais (pakeičiamos sutartys)

Pastabos

- *pakeisti mokėjimo dydžiai taikomi pakeitus sutartis*
- *slaugos (priežiūros) tikslinės kompensacijos mokamos už praėjusį mėn., todėl iš už sausio mėn. asmens gautos kompensacijos imama dar 80 proc.*

Praktiniai savivaldybių klausimai dėl mokėjimo už socialines paslaugas

Mokėjimas už socialinę priežiūrą

1) Socialinės rizikos asmuo, gaunantis socialinę priežiūrą institucijoje ilgiau nei 1 mėn., 1-ą mėn. nemoka, o 2-ą mokėjimo dydis jau skaičiuojamas? Taip

2) Kas patvirtina, kad asmuo yra socialinės rizikos asmuo?

Asmens poreikių vertinimo metu tai nustatoma (ne buities tyrimo aktas) ir remiamasi Socialinių paslaugų įst. nustatytu apibrėžimu

3) Ar įtraukti į šeimos pajamas šeimos narių gaunamas slaugos (priežiūros) kompensacijas, kurias gauna abu šeimos nariai, jei skiriama pagalba į namus? Įtraukiama tik asmens.

4) Kokias pajamas skaičiuoti asmeniui ir šeimai, kai asmeniui, gyvenančiam šeimoje, teikiama pagalba į namus ar transporto paslauga? Asmens pajamos įskaitomos visos. Į šeimos narių pajamas, teikiant socialinę priežiūrą, nėra atsižvelgiama, jei paslauga teikiama asmeniui. Teikiant dienos socialinę globą įvertinamos kitų šeimos narių pajamos: su darbo ir tarnybos santykiais susijusios pajamos; IĮ savininko, TŪB tikrojo nario, MB nario pajamos; individualios veiklos pajamos; autorinis atlyginimas; išmokos ŽŪ veikia ar pajamos iš ŽŪ veiklos (virš 1ha); pensijos, pensijų išmokos ir vietoj jų mokamos kompensacijos, rentos.

Mokėjimas už dienos socialinę globą

1) Ar įtraukti asmens šalpos išmoką, kai jis gyvena šeimoje? O šeimos? Tik asmens

2) Kaip apskaičiuoti asmens mokėjimą, jei asmuo oficialiai turi sutuoktinį, tačiau su juo negyvena? Ar kaip vieno gyvenančio asmens, ar kaip gyvenančio šeimoje? Kaip vieno gyvenančio asmens

Praktiniai savivaldybių klausimai dėl mokėjimo už socialines paslaugas.

Mokėjimas už ilgalaikę (trumpalaikę) socialinę globą

- 1) **Kaip keičiasi asmens mokėjimas priklausomai nuo kainos?** *Neturi įtakos. Tik tai, kad visais atvejais mokėjimas negali viršyti kainos.*
- 2) **Negalim tinkamu metu įvertinti asmens finansinių galimybių, pvz., asmuo gydos si slaugos ligoninėje ir negauna slaugos (prižiūros) kompensacijos. Ką daryti?** *Galima įvertinti asmens finansines galimybes jau asmeniui apsigyvenus įstaigoje arba pervertinti jas vėliau.*
- 3) **Nuimta atsakomybė nuo paslaugų gavėjo pateikti informaciją apie daugelį rūšių pajamų, apie kurias kaupiama informacija savivaldybei prieinamose duomenų bazėse. Ar tai reiškia, kad kas mėn. turim tikrinti visų gavėjų pajamas?** *Pajamos nesikeičia kas mėn. Be to, apie sumažėjusį mokėjimą gali pranešti savivaldybei ir įstaiga. Tą siūlytina nusimatyti sutartyje.*
- 4) **Ar gali savivaldybės pavaldi įstaiga sudaryti sutartį su asmeniu dėl mokėjimo?** *Taip, jei gauna iš savivaldybės įgaliojimus.*
- 5) **Ką daryti, jei asmens pajamos sumažėja nes išskaičiuoja antstoliai?** *Apskaitomos tik realiai gaunamos pajamos.*
- 6) **Ar reikalingas asmens sutikimas, kad slaugos (prižiūros) kompensacija būtų pervedama tiesiai į globos namų sąskaitą?** *Taip, analogiškai kaip ir kitų 80 proc. pajamų.*
- 7) **Į ką turi kreiptis savivaldybė, kad gautų informaciją apie asmens turimas sąskaitas banke ar apie asmens pajamas verčiantis individualia veikla?** *Kilus įtarimų dėl netikslių asmens pateiktų duomenų, savivaldybė turi teisę prašyti jo pateikti papildomus dok.: išrašus iš bankų, pajamų deklaraciją ir pan.*
- 8) **Asmuo nuosavybės teise turi namą, ūkinius pastatus, žemę. Name liko gyventi artimi giminaičiai. Ar į asmens turtą skaičiuojasi tik ūkiniai pastatai, žemė?** *Taip. Tačiau jei tai bendras vienetas, ir negalima, pvz., parduoti žemės po namu, tokio turto siūlytina neapskaityti.*

Praktiniai savivaldybių klausimai dėl mokėjimo už socialines paslaugas. Mokėjimas už ilgalaikę (trumpalaikę) socialinę globą

- 1) Ar savivaldybė turi iš naujo pervertinti turtą kaip jis įvertintas EUR ir paskaičiuoti 1 % pagal naujus duomenis, ar užtenka tą „senąjį“ 1 proc. paversti EUR? *Paversti „senąjį“ 1 proc. EUR.*
- 2) Anksčiau iš 20 proc. likusios slaugos (prižiūros) tikslinės kompensacijos asmuo sumokėdavo „turto mokesį“. Ką daryti dabar? *Jei turi turtą, tai turi ieškoti kitų šaltinių ar jį parduoti. Išimtiniais atvejais savivaldybė gali svarstyti klausimą dėl atleidimo nuo mokėjimo.*
- 3) Koks imamas turto normatyvas – pagal gavėjo deklaruotą vietą (o jei tai globos įstaiga), ankstesnę deklaruotą vietą ar esamo turto vietą? *Turto vertės normatyvas apskaičiuojamas pagal asmens prieš apsigyvenimą globos namuose gyventos vietos normatyvą.*
- 4) Asmuo parduoda turtą. Kaip perskaičiuoti mokėjimo dydį – atsižvelgiant į pardavimo sutartį, ar Registrų centro pažymą? Kokią sumą turi mokėti – paskaičiuotą naujai, ar atskaityti jau išmokėtas viršnormatyvines sumas? *Siūlytina atsižvelgti į pardavimo-pirkimo sutartyje nurodytą kainą. Perskaičiavus mokėjimą, naujai taikomas ir mokėjimo dydis.*
- 5) Kasmet Registrų centro duomenimis asmenų turto vertė mažėja, ar privalome periodiškai perskaičiuoti mokėjimo dydžius? *Taip, jei kreipiasi asmuo (globėjas, rūpintojas), informuoja globos įstaiga.*
- 6) Kokį dokumentą turi pateikti artimieji apie savo deklaravimą asmens gyvenamojoje patalpoje? *Savivaldybės (seniūnijos) pažyma, jei savivaldybės SPS neturi prieigos prie duomenų bazės*
- 7) Namu ar buto normatyvą taikyti, jei turtas – žemė? *Imamas žmogui palankesnis variantas, siūlytina atsižvelgti ir kur asmuo gyveno prieš tai – bute, name*
- 8) Šeimynoje gyvenančiam sukako 18 m., bet jis mokosi ir toliau gyvena šeimynoje. Kaip daryti su šeimynos dalyvių pajamomis? *Šeimynai nutraukiamas tikslinis priedas, ji gauna tik vaiko globos (rūpybos) išmoką 520 Lt. Todėl siūlytina skirti papildomų savivaldybės lėšų kol jam sukaks 21 m. Šeimynos dalyvio pajamos negali būti mažesnės nei MMA*

Bendri klausimai dėl mokėjimo už socialines paslaugas

- 1) Ar apskaityti pensijų kompensacijas už laikotarpį, kurį asmuo negyveno globos įstaigoje?**
Taip. Apskaitomos tuo metu gaunamos asmens pajamos. Tačiau savivaldybė turi teisę atleisti nuo mokėjimo ar mokėjimo dydį sumažinti.
- 2) Kaip imti mokėjimą iš pensijų kompensacijų ar kitų pajamų (pvz., pajamos 2 k./per m. iš NMA) ir ar reikia kiekvieną kartą keisti sutartis? Rekomenduojame savivaldybėms su socialinių paslaugų gavėjais pasirašyti papildomus susitarimus dėl mokėjimo už socialines paslaugas, numatant, kuriais mėnesiais asmens mokėjimo dydis bus didesnis atsižvelgiant į tą mėnesį planuojamas gauti kompensuojamąsias sumas.**
- 3) Kaip žinoti, kokios pensijų kompensavimo sumos ir kada bus išmokėtos asmenims?**
Ministerijos Strateginės analizės skyriaus vyriausiajam specialistui Šarūnui Staskevičiui (el.p. sarunas.staskevicius@socmin.lt, tel. 8 706 68124) iki 2015-02-06 pristatyti duomenis (asmens kodus) apsaugotus slaptažodžiu tų asmenų, apie kuriuos minėta informacija yra reikalinga.
- 4) Ar neplanuojama pakeitimų dėl 2/3, t.y. dėl valstybės visiškai išlaikomų įstaigų? Taip**

KITI KLAUSIMAI

1) Ar gali būti valstybės dotacijos asmenų su sunkia negalia socialinei globai naudojamoms dienoms socialinę globą teikiančių darbuotojų kelionei sugaištamam laikui iš gavėjo pas gavėją, dalyvavimui mokymuose, seminaruose? Taip.

Pastaba. Kelionės nuo gavėjo pas gavėją laikas yra įtraukiamas į darbuotojo darbo laiką visais atvejais, kai tai mobili paslauga, taip pat kelionės išlaidos yra tokių paslaugų teikimo išlaidų dalis, įtraukiama į kainą, todėl patys darbuotojai neturi šių išlaidų dengti savo privačiomis lėšomis.

2) Kokių asmenų socialinė globa gali būti finansuojama iš valstybės dotacijų? Asmenų su sunkia negalia, t.y. kuriems nustatytas visiško nesavarankiškumo lygis ir nuolatinės slaugos ar nuolatinės priežiūros (pagalbos) dėl proto ar psichinės negalios poreikis.

3) Globos kaina viršijo savivaldybės nustatytą max. finansavimo dydį. Ką daryti? Savivaldybė dengia trūkstamą nuo asmens mokėjimo dydį. Ši dalis negali viršyti nustatyto max.dydžio. Savivaldybė neprivalo dengti visos kainos, jei žmogus pageidauja gauti paslaugas įstaigoje, kurios kaina didesnė. Tačiau kainos padidėjimo atveju, kai asmuo jau gyvena įstaigoje, tikslinga peržiūrėti max.dydį. Max. dydžiams nustatyti savivaldybės turi naudoti SPPD skelbiamą informaciją apie vidutines kainas. Vidutinės kainos kinta kasmet, tad savivaldybei rekomenduotina kasmet peržiūrėti ir max. dydžius.

4) Kaip suderinti asmens (globėjų, artimųjų) pageidavimą dėl globos įstaigos? Ar savivaldybė bus teisi skirdama paslaugas savo rajone, nepaisydama asmens (globėjo, artimųjų) pageidavimo? Savivaldybė nebus teisi. Asmuo turi teisę rinktis ir savivaldybė privalo sudaryti finansavimo sutartį su ta įstaiga, kurią asmuo pasirinko (jei nustatomas asmens poreikis tokiai paslaugai)

5) Ar reikalingas siuntimas trumpalaikiai socialinei globai? Ne. Priima trumpalaikiai globai pačios įstaigos.

7) Ar gali socialinis darbuotojas darbui su rizikos šeimomis dirbti ne tik su tomis šeimomis, kurios yra apskaitoje, bet ir kitomis, esančiomis rizikoje? *Taip. Soc. paslaugų įst. socialinės rizikos šeima apibrėžta ne tik kaip ta, kuri įtraukta į apskaitą.*

8) Ar socialiniai darbuotojai darbui su rizikos šeimomis, kurių darbo užmokestis apmokamas iš valstybės dotacijų, gali atlikti kitas funkcijas? Jei dirba tik su 10 šeimų, ar gali dirbti ir su kitais seniūnijos gyventojais? *Ne, negali. Šios lėšos yra tikslinės ir skirtos tik socialinės rizikos šeimų socialinei priežiūrai.*

9) Ar gali asmuo kreiptis bendrųjų socialinių paslaugų tiesiai į savivaldybės įstaigą? *Taip, jei taip numatyta savivaldybės tvarkoje arba priimtas atskiras savivaldybės sprendimas su tokiais įgaliojimais konkrečiai įstaigai.*

SIŪLYMAI:

1) Siūloma mažinti mokėjimo dydį už trumpalaikę socialinę globą, nes asmuo tik laikinai apsigyvena globos įstaigose ir jam reikalingos lėšos susimokėti už nuosavą būstą. *Mokėjimo dydis yra iki 80 proc. pajamų. Savivaldybė savo tvarkoje gali nusimatyti ne 80 proc., bet mažesnę*

2) Siūloma dienos socialinei globai netaikyti viešųjų pirkimų.

3) Siūloma atsisakyti mokėjimo, atsižvelgiant į turtą.

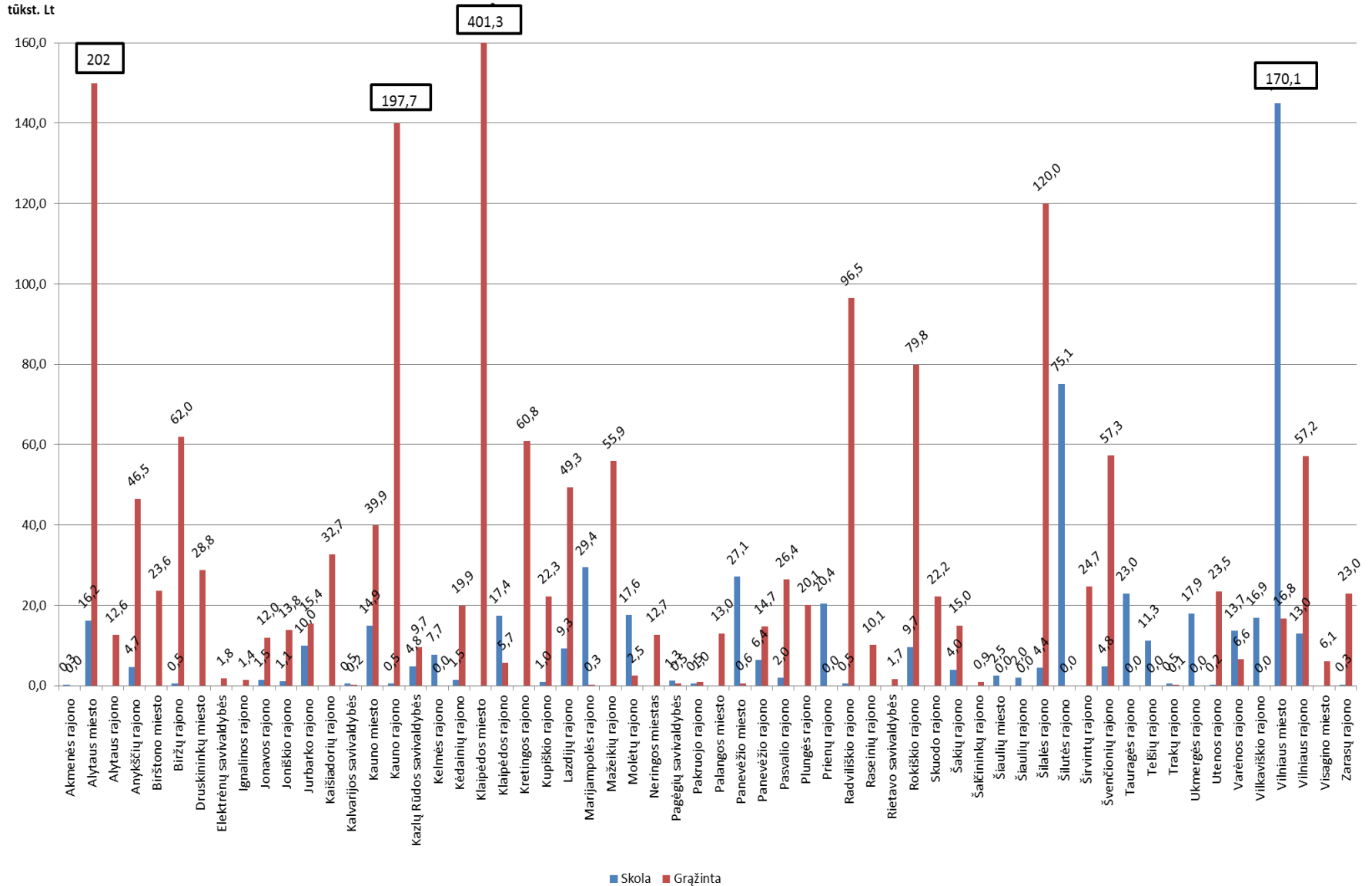

KITI AKTUALŪS KLAUSIMAI

SADM,
Socialinių paslaugų skyrius

Valstybės dotacijų grąžinimas ir įsiskolinimai SADM įstaigoms 2014-12-31

Iš viso skolų: 1 651,9 tūkst. Lt (iš jų iš valstybės dotacijų 566,5 tūkst. Lt)
 Grąžinta dotacijų 1981,5 tūkst. Lt

Valstybės dotacijos 2015 m.

Socialinei priežiūrai, EUR	Iš viso SD pareigybių	Socialinei globai, EUR	IŠ VISO SOCIALINĖMS PASLAUGOMS
6 691 728	741,5	20 230 799	26 922 527 EUR (92 958 100 Lt)

Pagrindinės planuojamos darbų sritys 2015 m.

- Pagalba į namus (darbuotojų darbo krūviai)
- Nakvynės namai, laikino apnakvindinimo paslaugos
- Pagalbos prekybos žmonėmis aukoms organizavimo modelio parengimas (kartu su Lietuvos Caritu)
- Socialinių paslaugų programų, finansuojamų ES struktūrinės paramos lėšomis, parengimas
- Institucinės globos pertvarka